

Силабус курсу «Регіональна соціально-економічна географія країн світу та туристичні регіони» Освітній ступінь: бакалавр Галузь знань: 24 Сфера обслуговування Спеціальність: 242 Готельно-ресторанна справа Освітньо-професійна програма: «Готельно-ресторанна справа» Кількість кредитів: 5 Рік підготовки: 1-й, I семестр Компонент освітньої програми: обов'язкова Мова викладання: українська	
---	--

Керівник курсу

доц. кафедри туризму, к.геогр.н. Габчак Наталія Францівна

Контактна інформація – natalia.habchak@uzhnu.edu.ua

Опис дисципліни

«Регіональна соціально-економічна географія країн світу та туристичні регіони» є обов'язковою дисципліною і вивчається на першому курсі денної та заочної форм навчання впродовж першого семестру. Вона є одним з професійно-орієнтованих курсів програми підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою «Готельно-ресторанна справа» і займає провідне місце в циклі дисциплін загальної підготовки.

Метою вивчення навчальної дисципліни **«Регіональна соціально-економічна географія країн світу та туристичні регіони»** є формування комплексних економіко-географічних знань про особливості процесів формування політичної карти світу на сучасному етапі. Навчити здобувачів аналізувати економічну та соціальну специфіку всіх регіонів світу за типовою географічною схемою, що охоплює склад, економіко-географічне положення, природні умови та ресурси, населення, макроекономічні параметри розвитку і роль регіонів та окремих країн у світовому господарстві, зовнішньоекономічних зв'язках. Систематизувати знання про закономірності усіх змін, які відбулися наприкінці ХХст. на політичних та економічних картах світу.

Завдання курсу: сформувати в здобувачів фаховий світогляд й базовий рівень знань з осмислення складних проблем сучасного економічного і соціального розвитку, як окремих країн, регіонів, так і галузей світового господарства, побачити його територіальні відмінності, визначити місце України у світовому співтоваристві. Розвивати в здобувачів вміння системного аналізу щодо визначення основних пріоритетних районів «економічної спеціалізації» країн світу, а також сформувати ґрунтовні знання про основні цілі і напрямки державної політики економічного процвітання країн.

Крім того, серед основних **завдань дисципліни:**

- вивчення динаміки, тенденцій, закономірностей та перспектив розвитку соціальних, економічних та політичних процесів у регіонах світу;
- комплексна суспільно-географічна характеристика зарубіжних країн світу за регіонально-континентальним принципом, зокрема, аналізувати природно-ресурсний потенціал, населення, галузеву та територіальну структуру господарства, зовнішньоекономічні зв'язки зарубіжних країн;
- аналіз особливостей розміщення продуктивних сил у межах окремих регіонів, умов та особливостей їх розвитку;
- визначення особливостей просторової організації суспільства країн світу;
- аналіз особливостей транспортної мережі країн світу;

- комплексне суспільно-географічні порівняння різних країн та регіонів світу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен

знати: політичну карту світу; соціально-економічні типи країн сучасного світу та основні форми їх державного устрою; сутність і географічні особливості природного руху населення світу, його статевого, вікового складу, трудових ресурсів; основні закономірності розміщення природних ресурсів світу; найважливіші риси міжнародного поділу праці; структуру світового господарства та основні райони розміщення провідних галузей промисловості світу; основні риси політико- і економіко-географічного положення, географії природних ресурсів і розміщення галузей промисловості та сільського господарства країн світу, що вивчаються, а також історико-географічних та туристичних регіонів.

вміти:

- самостійно складати комплексні економіко-географічні характеристики регіонів (країн, територій, міст) на основі різноманітних джерел знань;
- аналізувати текстові, картографічні та статистичні матеріали з метою визначення загальних рис і відмінностей у відтворенні, складі та розміщенні населення різних регіонів світу;
- оцінювати забезпеченість світу і окремих регіонів різними видами природних ресурсів;
- аналізувати карти та статистичні таблиці з метою виявлення чинників розміщення галузей промисловості світу;
- застосовувати економіко-географічні знання для пояснення подій внутрішнього та міжнародного життя;
- вільно читати картографічні та статистичні матеріали різного змісту і форми, користуватися одночасно декількома джерелами інформації, в тому числі засобами масової інформації, науково-популярною літературою, довідниками;
- складати картосхеми, схеми, діаграми, графіки, таблиці, що показують структуру, суттєві ознаки, зв'язки географічних об'єктів або явищ;
- складати порівняльну економіко-географічну характеристику двох країн на основі різноманітних джерел знань за планом;

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Навчальний контент

Змістовний модуль 1

ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИЧНОЇ КАРТИ СВІТУ. ЕКОНОМІКО - ГЕОГРАФІЧНА

ХАРАКТЕРИСТИКА КРАЇН ЄВРОПИ ТА АЗІЇ

Тема 1. Теоретичні та методологічні основи курсу. Політична карта світу

Об'єкт і предмет регіональної економічної і соціальної географії світу та туристичних регіонів. Методи дослідження, історія розвитку економічної і соціальної географії світу.

Базові поняття: територія і кордони; політико-територіальні утворення. Основні періоди та етапи формування політичної карти світу. Міжнародні організації, їх функціональний і просторовий розподіл.

Тема 2. Регіональний поділ країн світу. Економіко-географічна характеристика регіонів.

Ресурси туристичних регіонів світу

Типологія країн світу. Класифікація країн за формою правління. Форми адміністративно-територіального устрою. Відмінності федеративних держав. Політичні та економічні системи країн. Класифікація країн світу за площею, кількістю населення, географічним положенням тощо. Економіко-географічна характеристика регіонів.

Географічне середовище як сфера взаємодії суспільства і природи. Світові природні ресурси. Ресурсозабезпеченість. Природокористування: раціональне і нераціональне. Географія світових

природних ресурсів: мінеральних, земельних, лісових, водних, Світового океану, рекреаційних.

Тема 3. Регіон Європа. Регіональний поділ Європи. Субрегіон Північна Європа (Норвегія, Швеція, Фінляндія)

Економіко-географічна характеристика Європи. Європейський Союз. Загальні відомості про субрегіон Північна Європа: економіко-географічне положення; природні умови і ресурси; населення; господарство; транспорт; зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 4. Субрегіон Західна Європа. Економіко-географічна характеристика (Німеччина, Франція)

Загальні відомості про субрегіон Західна Європа: економіко-географічне положення; природні умови і ресурси; населення; господарство; транспорт; зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 5. Субрегіон Південна Європа. Економіко-географічна характеристика (Італія, Греція)

Загальні відомості про субрегіон Південна Європа: економіко-географічне положення; природні умови і ресурси; населення; господарство; транспорт; зовнішньоекономічні зв'язки.

Туристично-рекреаційний потенціал Південної Європи. Передумови та чинники розвитку рекреації та туризму в субрегіоні. Туристичні центри рекреаційного регіону. Сучасний стан та особливості розвитку рекреаційного господарства. Лімітуючі чинники розвитку рекреаційного господарства субрегіону.

Тема 6. Субрегіон Центральна та Східна Європа. Економіко-географічна характеристика (Польща, країни Балтії). Україна – економіко-географічна характеристика

Загальні відомості про субрегіон Центральна та Східна Європа: економіко-географічне положення; природні умови і ресурси; населення; господарство; транспорт; зовнішньоекономічні зв'язки.

Загальні відомості про країну: економіко-географічне положення; природні умови і ресурси; населення; господарство; транспорт; зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 7. Регіон Азія.

Загальні відомості про регіон Азія: економіко-географічне положення; природні умови і ресурси; населення; господарство; транспорт; зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 8. Близькосхідний субрегіон, перспективи туристичного розвитку. Ізраїль та Туреччина.

Загальний огляд. Склад субрегіону. Різноманітність країн. Особливості господарства. Роль країн Азії в світі. Регіон перехрестя важливих морських комунікацій. Економіко-географічне положення; природні умови і ресурси; населення; господарство; транспорт; зовнішньоекономічні зв'язки.

Туристично-рекреаційний потенціал. Передумови та чинники розвитку рекреації та туризму в субрегіоні. Туристичні центри рекреаційного субрегіону. Сучасний стан та особливості розвитку рекреаційного господарства. Лімітуючі чинники розвитку рекреаційного господарства субрегіону.

Тема 9. Субрегіон Східна Азія. Економіко-географічна характеристика (Японія).

Загальні відомості про субрегіон Східна Азія: економіко-географічне положення; природні умови і ресурси; населення; господарство; транспорт; зовнішньоекономічні зв'язки. Японія – країна «вранішнього сонця».

Тема 10. Субрегіон Східна Азія. Економіко-географічна характеристика (Китай). Економіко-географічна характеристика. Природно-ресурсний потенціал. Особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства. Зовнішньоекономічні зв'язки. Туристичні особливості.

Змістовний модуль 2

ЕКОНОМІКО - ГЕОГРАФІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА КРАЇН ПІВНІЧНОЇ ТА ЛАТИНСЬКОЇ АМЕРИКИ, АФРИКИ, АВСТРАЛІЇ ТА ОКЕАНІЇ

Тема 11. Субрегіон Південна Азія. Економіко-географічна характеристика (Індія).

Економіко-географічна характеристика субрегіону. Внутрішні відмінності економічного розвитку країн субрегіону. Природно-ресурсний потенціал. Особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 12. Американський регіон. Економіко-географічні особливості регіону (США).

Загальні відомості: економіко-географічне положення; природні умови і ресурси; населення; господарство; транспорт; зовнішньоекономічні зв'язки.

Туристично-рекреаційний потенціал. Передумови та чинники розвитку рекреації та туризму в регіоні. Туристичні центри рекреаційного регіону. Сучасний стан та особливості розвитку рекреаційного господарства.

Тема 13. Канада.

Економіко-географічна характеристика. Природно-ресурсний потенціал. Особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Туристично-рекреаційний потенціал. Передумови та чинники розвитку рекреації та туризму в регіоні. Туристичні центри рекреаційного регіону. Сучасний стан та особливості розвитку рекреаційного господарства. Лімітуючі чинники розвитку рекреаційного господарства регіону.

Тема 14. Субрегіон Латинська Америка. Економіко-географічна характеристика. Мексика.

Економіко-географічна характеристика. Природно-ресурсний потенціал. Особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства. Зовнішньоекономічні зв'язки. Туристично-рекреаційний потенціал.

Тема 15. Субрегіон Латинська Америка. Економіко-географічна характеристика. Бразилія та Аргентина.

Економіко-географічна характеристика. Природно-ресурсний потенціал. Особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства. Зовнішньоекономічні зв'язки. Туристично-рекреаційний потенціал.

Тема 16. Африканський регіон.

Економіко-географічна характеристика. Природно-ресурсний потенціал. Особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства. Зовнішньоекономічні зв'язки. Туристично-рекреаційний потенціал.

Тема 17. Субрегіон Південна Африка. Економіко-географічна характеристика. Африканський туристичний регіон.

Загальні відомості про країни Південної Африки: економіко – географічне положення; природні умови і ресурси; населення; господарство; транспорт; зовнішньоекономічні зв'язки; рекреація і туризм. Ключова країна вивчення – ПА. Туристично-рекреаційний потенціал. Передумови та чинники розвитку рекреації та туризму в регіоні. Туристичні центри рекреаційного регіону.

Тема 18. Субрегіон Східна Африка. Економіко-географічна характеристика. Особливості розвитку туризму в Танзанії та Кенії.

Загальні відомості, економіко – географічне положення; природні умови і ресурси; населення; господарство; транспорт; зовнішньоекономічні зв'язки; рекреація і туризм. Туристично-рекреаційний потенціал. Передумови та чинники розвитку рекреації та туризму в регіоні. Туристичні центри рекреаційного регіону. Сучасний стан та особливості розвитку рекреаційного господарства.

Тема 19. Регіон Океанія. Туристично-рекреаційний потенціал острівних країн Тихого океану. Передумови та чинники розвитку рекреації та туризму в регіоні. Туристичні центри рекреаційного регіону. Сучасний стан та особливості розвитку рекреаційного господарства.

Тема 20. Підсумково-узагальнюючий матеріал.

Формування програмних компетентностей

Загальні компетентності (ЗК)	
ЗК01. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння сутності та принципів розвитку суспільства, природи і мислення та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань, вести здоровий спосіб життя. ЗК03. Здатність до абстрактного та критичного мислення, аналізу, синтезу, встановлення взаємозв'язків між явищами та процесами, прогнозування й оцінки. ЗК04. Здатність самостійно проводити дослідження, опановувати нові сучасні знання та застосовувати їх у практичній діяльності. ЗК06. Навички використання інформаційних технологій для пошуку, систематизації та аналізу даних (інформації) з різних джерел. ЗК07. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК10. Здатність використовувати комунікаційні технології, налагоджувати міжособистісні взаємодії для командної та/або індивідуальної роботи. ЗК11. Здатність до креативного генерування ідей та адаптації для ефективної діяльності у невизначених ситуаціях. ЗК12. Здатність дотримання вимог охорони праці, збереження навколишнього середовища та безпеки життєдіяльності.	
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	
СК01. Розуміти предметну область і особливості розміщення та використання рекреаційних ресурсів за регіонами світу, оцінювати потенціал розвитку галузі гостинності з урахуванням потреб всіх можливих сегментів ринку. СК02. Здатність аналізувати ситуацію, що склалася на ринку, виокремлювати закономірності його функціонування, прогнозувати тенденції і перспективи розвитку, як на національному так і світовому ринку готельно-ресторанної галузі, встановлювати взаємозв'язок між соціально-економічними процесами, що відбуваються та розвитком індустрії гостинності України. СК04. Здатність розробляти і надавати пропозиції та рекомендації для державних і місцевих органів влади щодо питань оптимізації роботи існуючих об'єктів, розвитку інфраструктури галузі, ефективності функцій стимулювання і контролю діяльності у галузі гостинності. СК07. Здатність проектувати технологічний процес виробництва продукції і послуг та сервісний процес реалізації основних і додаткових послуг на підприємствах готельно-ресторанного та рекреаційного господарства. СК08. Здатність здійснювати практичну діяльність у сфері готельного та ресторанного бізнесу відповідно до чинного законодавства. СК11. Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання готельних та ресторанних послуг для різних сегментів споживачів, проводити дослідження споживчих ринків та планувати маркетингові заходи. СК12. Розробляти, обґрунтовувати та впроваджувати стратегію зовнішньоекономічної діяльності підприємств індустрії гостинності. СК14. Здатність формувати та реалізовувати ефективні зовнішні та внутрішні комунікації на підприємствах сфери гостинності, навички взаємодії.	
Програмні результати навчання	
ПРН 02	Демонструвати навички вільного володіння державною та іноземними мовами у сфері професійної діяльності та міжособистісних комунікацій

ПРН 03	Вміти застосовувати на практиці знання предметної області й суміжних наук та управляти своїм навчанням у професійній сфері індустрії гостинності
ПРН 04	Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території та визначати стратегії його розвитку
ПРН 13	Здійснювати ефективний контроль якості продуктів та послуг закладів готельного і ресторанного господарства
ПРН 18	Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності
ПРН 21	Презентувати власні проекти і розробки, аргументувати свої пропозиції щодо розвитку бізнесу
ПРН 24	Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя

Літературні джерела

Основна література

1. Habchak N. F., Dubis L.F. Labour migration of the population of Ukraine to the countries of the European Union: factors and risks of influence /. Journal of geology, geography and geoecology. Dnipro. – 28(1), 2019. – P. 59-67.
2. Безуглий В.В. Регіональна економічна та соціальна географія світу : навч. посіб. / В.В. Безуглий, С.В. Козинець– К., 2003. – 688 с.
3. Бейдик О.О. Географія. Для вступників до вищих навчальних закладів / О.О. Бейдик, М.М. Падун. – К : Либідь, 2002. – 304 с.
4. Вишневська О.О. Туристичне країнознавство: підручник О.О. Вишневська, А. Ю. Парфіненко, В. І. Сідоров. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. – 594 с.
5. Габчак Н, Дубіс Л. Туристична привабливість транскордонних територій України та Румунії (на прикладі Закарпаття). Парадигматичні аспекти і дилеми розвитку науки та освіти [монографія] (за ред.: Я.Гжесяк, І.Зимомря, В. Ільницький). Конін-Ужгород-Мелітополь-Херсон-Кривий Ріг. Посвіт, 2019. – С.251-259.
6. Габчак Н, Дубіс Л. Туристична привабливість транскордонних територій України та Румунії (на прикладі Закарпаття). Парадигматичні аспекти і дилеми розвитку науки та освіти [монографія] (за ред.: Я.Гжесяк, І.Зимомря, В. Ільницький). Конін-Ужгород-Мелітополь-Херсон-Кривий Ріг. Посвіт, 2019. – С.251-259.
7. Габчак Н. , Дубіс Л. **Можливості застосування досвіду Данії у розвитку велотуризму в місті Ужгород.** Журнал «Географія та туризм» Наук. зб. /Ред.кол.: Любіцева О.О. (відп. ред.) та ін. – К: Альфа – ППК, 2019. - Вип. 47. – Київ, 2019. – С.45-57.
8. Габчак Н.Ф., Білак О Туризм країн Карпатського єврорегіону. В-во ТОВ «РІК-У», Ужгород, 2023р. – 245 с.
9. Географія світового господарства з основами економіки: навч. посіб. /[за ред. Олійника Я. Б., Смирнова Г. Г.]. – К.: Знання, 2011. – 637 с.

10. Голіков А.П. Економіка зарубіжних країн : навч. посіб. / А.П. Голіков, О.Г. Дейнека. – К., 2008. – 464с.
11. Головченко В. Країнознавство: Азія, Африка, Латинська Америка, Австралія і Океанія : навч. посіб. / В. Головченко, О. Кравчук – К. : Нічлава, 2006. – 336 с.
12. Дахно І.І. Країни світу: Енциклопедичний дов. – К.: Мапа, 2004. – 606 с.
13. Дубіс Л., Габчак Н. Особливості закладів харчування острівних країн (на прикладі Бермудських островів) . Тези Міжнародної науково-практичної конференції /Тенденції розвитку туристичної індустрії в умовах глобалізації (27-28 квітня 2017 року). – Ужгород. – С.148-151.
14. Економіка зарубіжних країн : підручник / А.С. Філіпенко, В.А. Вергун, І.В. Бураківський. – К. : Либідь, 1996.
15. Економіка зарубіжних країн/ [за ред. Ю.Т.Козака].– К., 2007. –544с.
16. Економічна і соціальна географія світу. 10 клас : Атлас. – К : НВП «Картографія», 2011. – 48 с.
17. Економічна і соціальна географія світу: навч. посібник / [за ред.С.П.Кузика]. – Львів: Світ, 2002. – 672 с.
18. Ігнат'єв П. М. Країнознавство. Країни Азії : навч. посіб. / П.М. Ігнат'єв– 2-е вид. Чернівці : Книги – ХХІ, 2006. – 423 с.
19. Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг. – К.: Альтепрес, 2005. – 436 с.
20. Мальська М.П. Країнознавство: теорія та практика : підручник / М.П. Мальська, Н.В. Антонюк, Ю.С. Занько, Н.М. Ганич. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 528 с.
21. Мальська М.П. Країнознавство: теорія та практика: підручник / М.П. Мальська, Н.В. Антонюк, Ю.С. Занько, Н.М. Ганич. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 528
22. Мальська М.П. Міжнародний туризм і сфера послуг: підручник / М.П. Мальська, Н.В. Антонюк, Н.М. Галич. – К.: Знання, 2008. – 661с.
23. Мальська М.П. Міжнародний туризм і сфера послуг: підручник / М.П. Мальська, Н.В. Антонюк, Н.М. Галич. – К.: Знання, 2008. – 661с.
24. Масляк П. О. Країнознавство : підручник / П.О. Масляк– К. : Знання, 2007. – 292 с.
25. Масляк П. О. Країнознавство : підручник / П.О. Масляк– К. : Знання, 2007. – 292 с.
26. Машіка Г.В. Методичні рекомендації до вивчення дисципліни «Соціально-економічна географія країн світу та туристичні регіони» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, першого року навчання за освітньою програмою «Туризм» спеціальність 242 Туризм, галузь знань 24 Сфера обслуговування/Укладач: Г.В. Машіка. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2021. 68 с.
27. Чир Н, Габчак Н. Соціально-економічна географія країн світу та туристичні регіони. Методичні рекомендації для виконання практичних робіт (для студентів 1 курсу д та з форм навчання зі спеціальності 242 «Туризм». Ужгород, 2018р. – 65 с.

Допоміжна література

1. Міжнародні організації: навч. посіб. / За ред. Ю.Г. Козака, В.В. Ковалевського. – К.: ЦУЛ, 2003. – 288с.

2. Пістун М. Д. Основи теорії суспільної географії: навч. посіб. для студ.геогр. фак. ун-тів / М. Д. Пістун. – К. : Вища школа, 1996. – 231 с.
3. Полчанінова І. Л. Рекреаційні комплекси світу : навч. посібник / І. Л. Полчанінова, М. М. Покогодна ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О.М. Бекетова. –Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. –107с.
4. Світова економіка: підручник / [за ред. А. С.Філіпенко, В. С.Будкін,О.І.Рогащ]. – К.: Либідь, 2007. – 582 с.
5. Соціально-економічна географія світу / за ред. С.П. Кузика. – Тернопіль, 1998.
6. Стафійчук В. І. Туристичне країнознавство: туристичні ресурси світу: Європа, Азія, Австралія та Океанія : навч. посіб. / В.І. Стафійчук, О.Ю. Малиновська. – К. : Альтпрес. – 2009. – 427 с.
7. Туристичне країнознавство: країни лідери туризму: Навч. посіб. / Під ред.: О. О. Любіцевої. – К. : Альт-прес, 2008. – 436 с.
8. Юрківський В. М. Країни світу : навч. посіб./ Юрківський В. М. – К.:Либідь, 1999. – 368 с.
9. Юрківський В.М Регіональна економічна і соціальна географія. Зарубіжні країни / В.М. Юрківський. – К. : Либідь, 2000.
10. Яценко Б. П. Країнознавство: основи теорії : навч. посіб. / Б. П. Яценко, В. К. Бабарицька. – К. : Либідь, 2009. – 312 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. <http://tourlib.net/wto.htm>.
2. [World Tourism Organization UNWTO](http://unwto.org/ua) [Electronic resource]. – Mode of access <http://unwto.org/ua>.

Політика оцінювання

- Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю
- Шкала оцінювання: національна та ECTS**

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОцінкаECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

